

UVNITR VYDÁNÍ

Strašidla ve fyzice	1
Dažbog	2
Naivní umění - Denys Cobert	2
Z historie Litoměřic	3
Numenorologie	3
Okolo matematiky	4
Kalendář	4

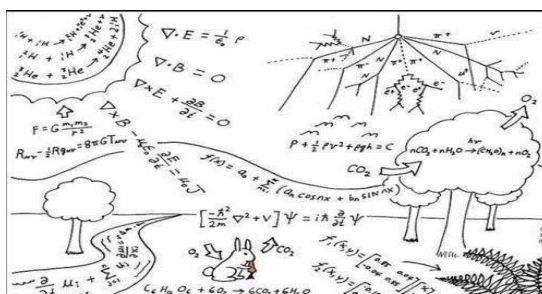
EDITORIAL

Je červenec a hodně teplo. Venku obchází Kerberus a chystá se nastoupit Cháron. Poslal jsem proti nim Dažboga s Numenorologií. Stále strašíme ve fyzice a něco i na čtvrté stránce spočítáme. A také nesmí chybět pokračování z historie Litoměřic.

A při čtení hlavně klid.

NOVINKY

- ✓ Poznámky jsem si nedělal a tak si nic nového si nepamatuji.
- ✓ Hospůdku jsem si zkontroloval a přečetl jsem dost Vondrušky.
- ✓ S Goldbachem a Eulerem se stále peru a zdá se, že vyhrávají.
- ✓ No a pár pohyblivých obrázků, něco jsem dal i na facebook.
- ✓ Více věcí mám rozděláno (scénář Krásné Susi, něco z teorie řešení rovnic, rychlého průvodce naším insitním uměním), uvidím, zda něco dokončím do příštího vydání.

Z DOMOVA

Jsem Světloňoš a opatrovník naší malé zahrádky. Ve dne se nabívám, v noci svítím. Můj pejsek se jmenuje Betoník a poctivě hlídá se mnou.

STRAŠIDLA VE FYZICE - GRAVITACE

Gravitace je přírodní jev, který se projevuje jako vzájemné přitažlivé působení mezi objekty s hmotností nebo energií. Gravitační pole je prostor kolem objektu, ve kterém se gravitace projevuje. V klasické fyzice je gravitace popsána Newtonovým gravitačním zákonem, který popisuje gravitační sílu mezi dvěma tělesy jako úměrnou jejich hmotnostem a nepřímo úměrnou druhé mocnině jejich vzdálenosti. Tento popis gravitace je přesný pro běžné situace, ale ve velmi hmotných objektech a pro extrémně vysoké rychlosti musíme použít obecnou teorii relativity Alberta Einsteina.

Obecná teorie relativity popisuje gravitaci jako zakřivení časoprostoru hmotou a energií. Gravitace je tedy interpretována jako projev geometrie vesmíru. Podle této teorie jsou hmotné objekty, jako planety a hvězdy, zakřivující prostoročas kolem sebe, a ostatní objekty se pohybují po zakřivené dráze ve výsledku tohoto zakřiveného prostoru.

Obecná teorie gravitace popisuje jak gravitace působí, ale

pomocí gravitačních vln.

Dalším důležitým výzkumným směrem je pokračující snaha o porozumění povaze gravitace a jejímu vztahu k ostatním fundamentálním silám přírody. Hledání kvantové teorie gravitace, která by spojila kvantovou mechaniku s obecnou teorií relativity, zůstává jedním z hlavních cílů současné fyziky.

neodpovídá na otázku proč tomu tak je. V posledních letech se gravitace stala předmětem intenzivního výzkumu. Jedním z významných objevů bylo přímé pozorování gravitačních vln. Gravitační vlny byly poprvé postulovány Albertem Einsteinem v roce 1916 jako důsledek jeho obecné teorie relativity. Nicméně jejich nepřímé pozorování proběhlo až v roce 2015, kdy detektory LIGO v USA zachytily signál gravitační vlny pocházející z srážky černých děr. Tento objev otevřel novou éru v gravitační astronomii a umožnil studovat fenomény, jako jsou srážky černých děr a neutronových hvězd, a události, jako jsou výbuchy supernov, s

SLOVANŠTÍ BOHOVÉ: DAŽBOG

Dažbog je slovanský bůh slunce. Bývá ztotožňován se Svarožicem a Chorsem. Písemné doklady o jeho kultu pochází pouze z východoslovanského prostředí, ale existují další doklady, které naznačují že mohl být ctěn i u západních a jižních Slovanů. Jméno Dažboga je spojováno se staroslověnským dažd „dát“ a praslovanským bogъ „bůh“, vykládá se tedy jako „bůh dárce“.

O bohu Dajbogovi vypráví i informatorka z makedonského Mariova (výsledek terénního výzkumu z 90. let 20. století), která říká: „Od otce vím o bohu Perunovi a o

bohyni Moreně. Bohyně Morena – lidi zabíjí. To, že se rodíme, nezpůsobuje bůh Perun, ale bůh Dajbog a bůh Dajbog nám dává a bůh Perun dává lidem růst a bohyně Morena lidi bere, to znamená, že umírají. A pak je svatý Arandel zabíjí nožem, kopím. Pro dobytek byl bůh Perun, jen ten, jen ten, jiný ne. Otec tak říkával, že byl i pro lidi, a bůh Dajbog znamená, že dával lidi, a bůh Perun, aby rostl dobytek i lidé, a bohyně Morena je brala. Lidem se zjevovala čas od času, plakala, procházela se po vsích

a po lukách. Prý tu zaplakala, a slyšeli ji v Prilepu. To znamená, že když zapláče v Prilepu, tady ji uslyšíme. Tady na kopcích stála, vysoko stála. A volala a ptala se: „Do kterého domu mám večer vstoupit, kam mám přijít?“

Pověst dávných let uvádí Dažboga mezi božstvo jejichž modly vztyčil v Kyjevě kníže Vladimír: „A postavil na návrší vně opevněného dvorce modly: Perunovi ze dřeva, hlavu jeho ze stříbra a vous ze zlata; také Chorsovi Dažbogovi, Stribogovi, Simarglovi a Mokoši.“

Jeho kult byl rozšířen mezi východními a jižními Slovanů a lze ho předpokládat i

u Slovanů západních. Dažbog byl synem a přímým následovníkem Svaroga, boha nebes a světla. Jako slunce byl Dažbog nejpřednějším ze všech světelných bohů. Stopy po silném slunečním kultu nalezneme u všech větvích Slovanů, o zvláštní úctě prokazované slunci výmluvně hovoří i novodobý slovanský folklór. Časté je i vyobrazení slunečního boha a sluneční symboliky (kruh, svastika, paprsky) v slovanské lidové ornamentice.

NAIVNÍ UMĚNÍ - DENYS CORBET

Denys Corbet (22. května 1826 – 21. dubna 1909) byl básník z Guernsey, naivní malíř a učitel, druhý syn Pierra Corbeta, námořníka, a Susanne (rozené de Beaucamp). Narodil se v La Turquie, Vale, Guernsey, Normanské ostrovy a má se za to, že v dětství ztratil své rodiče. Oženil se pravděpodobně v roce 1852 s Mary „Elizabeth“ Wellingtonovou (1833–1909) a měl šest dětí. Corbet psal z větší části ve francouzštině Dgèrnésiais nebo Guernsey.

Je považovaný za posledního skutečného Guernsey, pomohl udržet naživu Guernsey, rodný jazyk Normanských ostrovů, publikacemi svých často vtipných, ale někdy i politických spisů. Corbet byl také známým naivním malířem především oceněných krav, ale někdy i koní a

vzácných lidských portrétů. Dnes jsou Corbetovy úspěchy jako spisovatele

oceňovány učiteli po celém Spojeném království.

Corbet se popsal jako Le Draïn Rimeux (Poslední básník). Proslavil se především svými básněmi, zejména eposem L'Touar de Guernesey, pikareskní prohlídkou

farností Guernsey, Les Feuilles de la Fôret (Listy lesa, 1871) a Les Chants du drain rimeux, ou Pièces de poésie originale en guernesiais et en français (Písně posledního rýmovníka neboli původní kusy poezie v Dgèrnésiais a francouzsky, 1884). Jako redaktor frankofonních novin Le Bailliage také psal sloupky prózy v Dgèrnésiais pod pseudonymem Badlagoule (Chatterbox).

Francouzský učenec RJ Lebarbenchon v počtě z roku 1988 popsal Corbeta jako „filantropa, pacifistu, přívržence pokroku, apoštola veřejného učení, radí se také mezi moderny a má víru v budoucnost“ (filantrop, pacifista, zastánce pokroku, apoštol veřejného školství, radí se i mezi moderní a věří v budoucnost).

Z HISTORIE LITOMĚŘIC

Fungovalo tu mnoho kostelů, z nichž nutno zmínit zvláště farní kostely Všechných svatých (poprvé uveden k roku 1235), sv. Vavřince (před rokem 1290) a Panny Marie (1257), a při nově zbudovaných hradbách, jak již bylo uvedeno, se usadili minorité a dominikáni. Roku 1298 je zmiňována při farním kostele Všechných svatých škola. Význam si zachovala i litoměřická kapitula, řada proboštů nadále náležela k nejvýznamnějším v zemi (např. Herbord či Petr, syn Angelův de Pontecurvo),

kanovníci (např. Mistr Jan) působili v městské kanceláři a u kapituly nadále fungovala rozsáhlá škola (dosvědčena roku 1318). Na Dómském vrchu tehdy stál kapitulní kostel sv. Štěpána, snad ještě zeměpanský sv. Jiří a otázkou zůstává stáří kostelíka sv. Václava, který mohl (ale také nemusel) patřit k nepodařené lokaci

„Nového města“. Zcela nejasné zůstává stáří kostelíků sv. Jana Křtitele na Dubině a sv. Vojtěcha v Zásadě. Ohnivý kohout, který navštívil Litoměřice před rokem 1290, zdevastoval město i Dómský vrch, shořela při něm i všechna privilegia, od roku 1301 postupně obnovovaná. Tato událost byla asi i impulzem ke gotické přestavbě města, kdy kromě kostelů byly alespoň zčásti

zbudovány i kamenné měšťanské domy (u nich ovšem hrálo i nadále, zvláště v patrech, roli dřevo). Tehdy asi získala dnešní podobu i věž u kostela Všechných svatých, v jejímž přízemí byla poté uschována privilegia a městské cennosti. Díky dalšímu požáru před rokem 1537, devastaci během třicetileté války i radikálním přestavbám města nevíme o vlastní zástavbě prvotního jádra Litoměřic téměř nic, nepočítáme-li několik

archeologicky odhalených studní a odpadních jímek. I rozsáhlejší stavebně-historické průzkumy, které tu probíhaly od padesátých let 20. století, zachytily pramálo stavebních částí, jež lze klást do 13. až do počátku 14. století.

Ilona Kotyzová – Oldřich Kotyza
Litoměřice v cyklu Zmizelé Čechy

PSEUDOVĚDA - NUMENOROLOGIE

Numerologie je mystická nauka o významu čísel a o jejich vlivu na život člověka. Podle numerologů totiž číslo ovlivňuje bytí věcí, propůjčuje jim řád. Číslo se tak stává prostředníkem mezi božským a pozemským. Z toho pak plyne, že jakékoli operace s čísly mají vliv na všechny věci, které s čísly souvisejí. Numerologie byla součástí středověké judaistické tajné vědy, kabaly. Východiskem numerologie je představa, že člověk má devět charakterových vlastností, resp. kvalit vědomí, které jsou reprezentovány číslicemi od 1 do 9. Tato osobní čísla se získají složitým způsobem z data narození a ze jména osoby. Ke každému písmenu se přiřazuje určitá číslovka, k ní se podle složitých pravidel přičítají další čísla, až se dalším rozkládáním a spojováním čísel dospěje k jednomístnému klíčovému osobnímu

číslu. Toto číslo pak numerolog interpretuje podle numerologických spisů a tabulek a je údajně schopen podat kompletní charakteristiku osobnosti.

Magie čísel a jejich prezentace v náboženství, esoterice a stále živých pověrách je téma bohaté, s mnoha historickými odkazy a společensko-psychologickými aspekty, a je zajímavá jako svědectví o uvažování a myšlení člověka v průběhu staletí. Sama numerologie je ovšem disciplína zcela iracionální, původně patřící do rámce středověké mystiky. Tehdy byla složitým, tajuplným, ale vážně přijímaným systémem, dnes se stala, v krajně zjednodušené podobě, především výdělečným podnikáním, doplňujícím nabídku esoterických pomůcek a aktivit. Pro mnohé osoby je ovšem přitažlivá nejen svou zdánlivou záhadností, ale i tím,

že matematické výpočty, někdy i statistická analýza jí propůjčují zdání vědeckosti. Ve skutečnosti však numerologie nemá žádnou teorii, číslovky nemají žádný hlubší význam, charakterové vlastnosti jsou zcela arbitrálně přiřazovány k jednotlivým číslovkám. Žádný vztah mezi čísly a vlastnostmi člověka neexistuje. Pokud se zákazník domnívá, že posudek od numerologa odpovídá jeho skutečným vlastnostem, pak jsou dvě možnosti: buď numerolog svůj názor odvodil pomocí chladného čtení nebo jde o selektivní vnímání, tedy o Barnumův efekt, nebo o efekt "přání otcem myšlenky".

I když mnoho lidí věří v numerologii a používají ji jako nástroj pro pochopení sebe sama, je důležité si uvědomit, že výklady mohou být velmi obecné a zobecňující.

VÝVOJ SLOVNÍCH ÚLOH

1960: JZD Vítězný únor prodá nákladák řeziva za 1000 Kčs. Jeho náklady jsou čtyři pětiny z výsledné ceny. Jaký je jeho zisk?

1970: JZD Vítězný únor prodá nákladák řeziva za 1000Kčs. Jeho náklady jsou čtyři pětiny z výsledné ceny neboli 8000Kčs. Jaký je jeho zisk?

1980: (nová matematika): JZD Vítězný únor vymění množinu řeziva R za množinu peněz P. Kardinalita množiny P je 100 a každý její prvek má hodnotu 10 Kčs. Nakreslete 100 teček reprezentujících prvky množiny P. Množina nákladů N obsahuje o 20 teček méně než množina P. Vyjádřete množinu N jako podmnožinu množiny P a odpovězte na otázku: Jaká je kardinalita množiny teček Z vyjadřující zisk?

1998: Dřevorubec s.r.o. prodá nákladák řeziva za 100000 Kč. Jeho náklady jsou 60000 Kč a zisk 40000 Kč. Podtrhněte číslo 40000.

2010: Pokácením krásného lesa si firma Dřevorubec s.r.o. vydělala 50000 Kč. Co si myslíte o tomto způsobu zisku? Jak se teď asi cítí ptáčci a veverky z toho lesa?

A TEĎ BEZ LEGRACE

$$x^3 + 4x = 8$$

$$x^7 + 64x^2 + 2 = ?$$

Řešte rovnici v R

$$x^3 + 4 = 3x^2$$

Poté, co jsem po několika hodinách a příkladech vysvětlil studentce toto:

$$\lim_{x \rightarrow 8} \frac{1}{x-8} = \infty$$

zkusil jsem zkontrolovat, jestli tomu opravdu porozuměla, a tak jsem ji dal odlišný příklad, toto byl výsledek:

$$\lim_{x \rightarrow 5} \frac{1}{x-5} = \infty$$

Červenec je měsíc plný slunce,
je to měsíc plný krásné pohody.
Děti si užívají dlouhé prázdniny,
ať už jsou v horách nebo u vody.

Červenec je měsíc plný radosti,
na louce děti běhají a rozpustile si hrají.
Je to měsíc, kdy se všichni smějí,
ať už jsou malí nebo velcí.

Červenec je měsíc plný zábavy,
když se lidé baví a spolu tančí.
Je to měsíc, kdy vánek po bouřce,
v letním horku všechny krásně osvěží.

ŠACHOVÉ ÚLOHY

Bílý táhne a matuje 2. tahem

Tan Zhongyi vs Zhang Xiaowen, 2012

ČERVENEC 2023						
Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle
26	27	28	29	30	1 Jaroslava	2 Patricie
3 Radomír, Radomíra	4 Prokop	5 Den věrozvěstů Cyrila a Metoděje	6 Den upálení mistra Jana Husa	7 Bohuslava	8 Nora	9 Drahoslava, Drahuše
10 Libuše, Amálie	11 Olga, Helga	12 Bořek	13 Markéta	14 Karolína	15 Jindřich	16 Luboš
17 Martina	18 Drahomíra, Drahomír	19 Čeněk	20 Ilja	21 Vítězslav, Vítězslava	22 Magdaléna, Magda	23 Libor, Larisa
24 Kristýna	25 Jakub	26 Anna, Anita	27 Věroslav	28 Viktor, Alina	29 Marta	30 Bořivoj
31 Ignác	1	2	3	4	5	6

PRUH

Litoměřice

tel.: 604 739 091

email: pavelhruby03@gmail.com

web: www.phrub.cz

kompile obsah Wikipedie, chatGT
grafické programy InkScape, Gimp, IrfanView
vyrobena v programu Scribus 1.5.8
© PRUH Soft 2023